

LUẬN A TỶ ĐẠT MA THỨC THÂN TÚC
QUYỂN 10

Uẩn Thứ 4: SỞ DUYÊN DUYÊN, Phần 5

Hỏi: Các tâm thiện ở cõi Vô sắc, nếu Thể của nó đã đoạn thì sở duyên đã đoạn chăng?

Đáp: Đúng thế.

Hỏi: Nếu như sở duyên đã đoạn thì Thể của nó đã đoạn chăng?

Đáp: Hoặc là đối tượng đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, hoặc là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, hoặc là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, là đã lìa tham ở cõi Vô sắc. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào cõi Sắc, duyên vào cõi Vô sắc. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn,.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là đã lìa tham ở cõi Sắc, nhưng chưa lìa tham ở cõi cõi Vô sắc. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc, duyên vào cõi Sắc thì Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào Khổ -Tập mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ -Tập- Diệt mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn,

nhưng họ chưa lia tham ở cõi Vô sắc, các tâm thiện ở cõi Vô sắc duyên vào thấy tu mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Hỏi: Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc, nếu Thể của nó chưa đoạn thì sở duyên chưa đoạn chăng?

Đáp: Hoặc là Thể của nó đã đoạn thì sở duyên đã đoạn, hoặc là Thể của nó đã đoạn mà sở duyên chưa đoạn, hoặc là Thể của nó đã đoạn mà sở duyên đã đoạn và chưa đoạn, hoặc là Thể của nó đã đoạn do không Thể phân biệt được sở duyên của tâm này là đã đoạn hay chưa đoạn.

Thể của nó đã đoạn thì đối tượng đã đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh và Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Tập mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Tập mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Diệt mà đoạn trừ duyên vào thấy Diệt mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa diệt các tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy mà đoạn trừ, duyên vào thấy mà đoạn trừ, nên đã lia tham ở cõi Vô sắc. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào cõi Vô sắc. Đó gọi là Thể đã đoạn thì sở duyên đã đoạn.

Thể của nó đã đoạn mà đối tượng chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Diệt Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào Đạo và tu mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lia các tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy mà đoạn trừ, duyên vào tu mà đoạn trừ. Đó gọi

là Thể đã đoạn mà sở duyên chưa đoạn.

Thể của nó đã đoạn mà sở duyên đã đoạn và chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy mà đoạn trừ, duyên vào thấy tu mà đoạn trừ. Đó gọi là Thể đã đoạn mà sở duyên đã đoạn và chưa đoạn.

Thể của nó là đã đoạn do không Thể phân biệt được sở duyên của tâm này là đã đoạn hay chưa đoạn, là chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Diệt mà đoạn trừ thì duyên vào nơi không phải đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Diệt-Đạo mà đoạn trừ, duyên vào nơi không phải đoạn trừ, đã lìa tham cõi Vô sắc. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào nơi không thể đoạn trừ. Đó gọi là Thể đã đoạn là do không Thể phân biệt được sở duyên của tâm này là đã đoạn hay chưa đoạn.

Hỏi: Nếu như do đối tượng chưa đoạn thì Thể của nó chưa đoạn chăng?

Đáp: Hoặc là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, hoặc thì sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, hoặc thì sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó đã đoạn, hoặc thì sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Tập mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh.

Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Tập mà đoạn trừ. Các tâm hữu phú vô ký do thấy Diệt mà đoạn trừ, duyên vào thấy Diệt mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy đoạn trừ, duyên vào thấy mà đoạn trừ, đã lìa được các tham ở cõi Vô sắc. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào cõi Vô sắc. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó đã đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Đức Thế Tôn, nhưng họ chưa lìa tham ở cõi Vô sắc, các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy đoạn trừ, duyên vào thấy tu mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó đã đoạn.

Sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh mà Tập loại trí chưa sinh. Các tâm hữu phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Tập mà đoạn trừ, duyên vào thấy Khổ -Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Hỏi: Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc, nếu Thể của nó đã đoạn thì sở duyên đã đoạn chăng?

Đáp: Đúng như thế.

Hỏi: Nếu sở duyên đã đoạn Thể của nó đã đoạn chăng?

Đáp: Hoặc là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, hoặc là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, hoặc là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn, là đã lia tham ở cõi Vô sắc. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào cõi Vô sắc. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó đã đoạn.

Sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh và Tập loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ mà đoạn trừ nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc do thấy Khổ-Tập mà đoạn trừ nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào Khổ-Tập Diệt mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lia tham của cõi Vô sắc, các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

Sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn, là Khổ loại trí đã sinh và Tập loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ nên Tập loại trí đã sinh mà Diệt loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ, nên Diệt loại trí đã sinh mà Đạo loại trí chưa sinh. Các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy Khổ-Tập-Diệt-Đạo và tu mà đoạn trừ. Nếu thấy đệ tử vẹn tròn của Thế Tôn, nhưng họ vẫn chưa lia các tham ở cõi Vô sắc, các tâm vô phú vô ký ở cõi Vô sắc duyên vào thấy tu mà đoạn trừ. Đó gọi là sở duyên đã đoạn và chưa đoạn mà Thể của nó chưa đoạn.

- Có mười lăm thứ tâm: Nghĩa là ở cõi Dục có năm thứ tâm, cõi Sắc có năm thứ tâm và cõi Vô sắc có năm thứ tâm.

Hỏi: Thế nào là cõi Dục có năm thứ tâm?

Đáp: Nghĩa là cõi Dục có tâm thấy Khổ mà đoạn trừ, có tâm thấy Tập mà đoạn trừ, có tâm thấy Diệt mà đoạn trừ, có tâm thấy Đạo mà đoạn trừ, có tâm tu mà đoạn trừ.

Cũng như năm thứ tâm của cõi Dục, cõi Sắc và cõi Vô sắc cũng có năm thứ tâm như thế. Mười lăm thứ tâm, như vậy nó có mặt trong suốt ba thời quá khứ- vị lai và hiện tại.

Các tâm ở cõi Dục thấy Khổ mà đoạn trừ ở quá khứ có các thứ tùy miên, nó đối với tâm này nếu là sự tùy tăng thì có Thể làm duyên chãng? Nếu nó có Thể làm duyên thì nó là sự tùy tăng chãng? Cũng như thời quá khứ, các thời vị lai và hiện tại cũng như thế. Như tâm thấy Khổ mà đoạn trừ, các tâm thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo và thấy tu mà đoạn trừ cũng như thế. Như cõi Dục, cõi Sắc và cõi Vô sắc cũng như thế.

Hỏi: Ở thời quá khứ, các tâm ở cõi Dục thấy Khổ mà đoạn trừ có

các thứ tùy miên, nó đối với tâm này nếu là sự tùy tăng thì cũng có Thể làm duyên chăng?

Đáp: Hoặc là sự tùy tăng thì không Thể làm duyên, hoặc là làm duyên thì không phải là tùy tăng, hoặc là tùy tăng mà cũng là làm duyên, hoặc không phải là tùy tăng mà cũng chẳng làm duyên.

Là sự tùy tăng nhưng không thể làm duyên, là các thứ tùy miên ấy còn tương ứng với tâm này mãi chưa dứt.

Nó làm duyên nhưng không phải là sự tùy tăng, là các tùy miên có thể duyên vào tâm này đã dứt.

Nó là sự tùy tăng mà cũng có thể làm duyên, là các thứ tùy miên có thể duyên vào tâm này chưa dứt.

Nó không phải là tùy tăng nhưng cũng không Thể làm duyên, là các thứ tùy miên ấy tương ứng với tâm này đã lìa, hoặc duyên vào chỗ khác, hoặc khác tùy miên, hoặc không đồng loại với các tùy miên biến hành. Như thời quá khứ, thời vị lai cũng như thế.

Hỏi: Ở thời hiện tại các tâm ở cõi Dục do thấy Khổ mà đoạn trừ, có các thứ tùy miên, nó đối với tâm này nếu là tùy tăng thì cũng có Thể làm duyên chăng?

Đáp: Hoặc nó là tùy tăng nhưng không Thể làm duyên, hoặc nó làm duyên nhưng không phải tùy tăng, hoặc nó là tùy tăng mà cũng làm duyên, hoặc nó không phải tùy tăng mà cũng không phải làm duyên.

Nó là tùy tăng nhưng không Thể làm duyên, là các thứ tùy miên đó có thể tương ứng với tâm này.

Nó có thể làm duyên cho tâm đó nhưng lại không phải là tùy tăng, nghĩa là các thứ tùy miên ấy có thể làm duyên cho tâm này đã lìa rồi.

Nó là tùy tăng mà cũng là làm duyên, là các thứ tùy miên ấy có thể duyên vào tâm này mãi chưa lìa.

Nó không phải là tùy tăng nhưng cũng không Thể làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên ấy hoặc duyên vào chỗ khác, hoặc khác tùy miên, hoặc không đồng loại với các tùy miên biến hành.

Như tâm cõi Dục do thấy Khổ mà đoạn trừ, các tâm ô nhiễm do thấy Tập- Diệt- Đạo và tu mà đoạn trừ thì cũng như thế.

Hỏi: Các tâm ở cõi Dục thời quá khứ do tu mà đoạn trừ tâm ô nhiễm, có các thứ tùy miên, nó đối với tâm này, nếu là tùy tăng thì có thể làm duyên chăng?

Đáp: Nếu các thứ tùy miên đó là tùy tăng thì cũng có Thể làm duyên, hoặc có thể làm duyên thì không phải là tùy tăng nghĩa là các thứ tùy miên đó duyên vào tâm này nhưng đã lìa.

Như thời quá khứ, thời vị lai và hiện tại cũng như thế.

Như cõi Dục, cõi Sắc và Vô sắc cũng thế.

- Có mười lăm thứ tâm: Nghĩa là ở cõi Dục có năm tâm, cõi Sắc có năm tâm và cõi Vô sắc có năm tâm.

Hỏi: Thế nào là cõi Dục có năm tâm?

Đáp: Nghĩa là cõi Dục có tâm thấy Khổ mà đoạn trừ, có tâm thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo, tu tập mà đoạn trừ.

Như năm tâm ở cõi Dục, ở cõi Sắc, cõi Vô sắc cũng vậy.

Mười lăm tâm như vậy có mặt trong các thời hoặc quá khứ, hiện tại hay vị lai.

Các tâm ở cõi Dục thời quá khứ do thấy Khổ mà đoạn trừ, có các thứ tùy miên, nó đối với tâm này nếu không phải là tùy tăng cũng chẳng làm duyên được chăng?

Nếu nó không Thể làm duyên thì cũng không phải là tùy tăng chăng?

Giống như thời quá khứ, thời vị lai và hiện tại cũng như thế.

Như tâm thấy Khổ mà đoạn trừ, các thứ tâm thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo và thấy tu mà đoạn trừ cũng thế. Như ở cõi Dục, cõi Sắc và cõi Vô sắc cũng thế.

Hỏi: Các tâm ở cõi Dục thời quá khứ do thấy Khổ mà đoạn trừ, có các thứ tùy miên, nó đối với tâm này không phải là tùy tăng mà cũng chẳng làm duyên chăng?

Đáp: Hoặc không phải là tùy tăng mà đều có Thể làm duyên, hoặc không Thể làm duyên nhưng lại đều là tùy tăng, hoặc không phải là tùy tăng mà cũng không Thể làm duyên, hoặc đều là tùy tăng và đều là làm duyên.

Nó không phải là tùy tăng nhưng lại đều là làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên đó tương ứng với tâm này đã dứt.

Nó không thể làm duyên nhưng đều là tùy tăng, nghĩa là các thứ tùy miên đó tương ứng với tâm này chưa lìa.

Nó không phải là tùy tăng mà cũng không Thể làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên tương ứng với tâm này đã lìa, hoặc duyên vào chỗ khác, hoặc khác tùy miên, hoặc không đồng loại với các tùy miên biến hành.

Nó đều là tùy tăng và cũng đều làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên duyên vào tâm này chưa lìa.

Như thời quá khứ, thời vị lai cũng thế.

Hỏi: Các tâm ở cõi Dục thời hiện tại do thấy Khổ mà đoạn trừ, có

các thứ tùy miên, đối với tâm này nó không phải là tùy tăng mà cũng không Thể làm duyên chẳng?

Đáp: Hoặc nó không phải là tùy tăng nhưng lại đều làm duyên, hoặc nó không Thể làm duyên nhưng đều là tùy tăng, hoặc nó không phải là tùy tăng mà cũng không Thể làm duyên, hoặc nó đều là tùy tăng mà cũng đều làm duyên.

Nó không phải là tùy tăng nhưng lại đều làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên đó duyên với tâm này đã lia.

Nó không Thể làm duyên nhưng lại đều là tùy tăng, nghĩa là các thứ tùy miên ấy vẫn tương ứng với tâm này.

Nó không phải tùy tăng mà cũng không là duyên, nghĩa là các thứ tùy miên hoặc duyên vào chỗ khác, hoặc khác tùy miên, hoặc không đồng loại với các tùy miên biến hành.

Nó đều là tùy tăng và đều làm duyên, là các thứ tùy miên đó còn duyên vào tâm này chưa dứt.

Như tâm cõi Dục thấy Khổ mà đoạn trừ, thì các tâm ô nhiễm do thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo, thấy tu... mà đoạn trừ cũng thế.

Hỏi: Các tâm ở cõi Dục thời quá khứ do tu mà đoạn trừ tâm không ô nhiễm (do tu mà không còn đoạn trừ...), có các thứ tùy miên đối với tâm này không phải là tùy tăng mà cũng không Thể làm duyên chẳng?

Đáp: Nếu các thứ tùy miên đó không làm duyên, mà cũng không phải là tùy tăng, hoặc không phải là tùy tăng nhưng lại đều làm duyên, nghĩa là các thứ tùy miên đó duyên vào tâm này đã dứt.

Như thời quá khứ, thời vị lai và hiện tại cũng thế.

Như cõi Dục, cõi Sắc và Vô sắc cũng thế.

- Có mười lăm thứ tâm: Nghĩa là ở cõi Dục có năm tâm, ở cõi Sắc có năm tâm và cõi Vô sắc có năm tâm.

Hỏi: Thế nào là cõi Dục có năm tâm?

Đáp: Nghĩa là cõi Dục có tâm do thấy Khổ mà đoạn trừ và các tâm do thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo, thấy tu mà đoạn trừ. Như năm tâm ở cõi Dục, năm thứ tâm của cõi Sắc và cõi Vô sắc cũng thế.

Các tâm ở cõi Dục do thấy Khổ mà đoạn trừ, có thể phân biệt các pháp do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục này chẳng?

Có Thể phân biệt hiểu biết các pháp đoạn trừ bốn Đại chủng đất-nước - gió - lửa chẳng?

Có thể phân biệt hiểu biết năm pháp đoạn trừ ở cõi Sắc và Vô sắc chẳng?

Cũng như tâm do thấy Khổ mà đoạn ở cõi Dục, các tâm do thấy

Tập, thấy Diệt, thấy Đạo, thấy tu mà đoạn trừ cũng thế. Như năm tâm ở cõi Dục, năm thứ tâm ở cõi Sắc và Vô sắc cũng Thế

Hỏi: Các tâm do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục, có thể phân biệt biết rõ các pháp do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như hoặc chấp là ta, hoặc là cái của ta; hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng; hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc tham lam, sân giận, kiêu mạn, si mê; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết các pháp về sự đoạn trừ bốn đại đất-nước-gió-lửa chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ về các pháp như chấp là ta; hoặc cái của ta, hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc chấp ta là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng. Hoặc chấp ta là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc không có trí tuệ, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết năm thứ pháp đoạn trừ ở cõi Sắc và cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác không có khổ, hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Các tâm do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Dục, có thể phân biệt hiểu biết các pháp do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Dục chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác không có nhân, hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc là tham, sân giận, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết năm pháp đoạn trừ về bốn đại ở cõi Sắc và cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ về các pháp như bài bác không có nhân, hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng; hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly; hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc

hiểu các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Các tâm do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Dục, có thể phân biệt hiểu biết các pháp do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Dục chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ về các pháp như hoặc chấp cho mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là hạng nhất không ai bằng. Hoặc các thứ tham lam, giận dữ, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết các pháp không liên hệ cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác không có Diệt, hiểu biết do dự, hoặc ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, còn các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy Đạo mà đoạn trừ ở cõi Dục, có thể phân biệt hiểu rõ các pháp do thấy Đạo mà đoạn trừ ở cõi Dục chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như hoặc chấp cho ta là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ tham lam, giận hờn, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết các pháp không liên hệ đến cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác không có đạo; hoặc hiểu biết do dự, hoang mang, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết các pháp như thế, các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do tu mà đoạn trừ ở cõi Dục, có thể phân biệt hiểu biết các pháp do tu mà đoạn trừ ở cõi Dục chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như tham lam, giận dữ, kiêu mạn, ngu si; hoặc thô bạo, Khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các bệnh hoạn, ung nhọt, tên độc, não hại; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã; hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên; hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó; có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý, không đúng lý, đều đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết rõ ràng các pháp đoạn trừ bốn đại đất-nước-gió-lửa chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, Khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các thứ bệnh hoạn, các ung nhọt, tên độc, não hại, Khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã; hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải là đúng lý, không đúng lý, đều

đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết rõ ràng các pháp đoạn trừ bốn đại của cõi Sắc và cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, Khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các thứ bệnh hoạn; như ung nhọt, tên độc, não hại; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã; hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết rõ ràng các pháp do tu mà đoạn trừ ở cõi Sắc và cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, Khổ sở, chướng ngại. Hoặc tĩnh lặng, nhiệm mầu, lia xa. Hoặc xem như các thứ bệnh hoạn, các ung nhọt, tên độc, não hại, Khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết rõ ràng các pháp không liên hệ với cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như đối với Diệt gọi là Diệt, là tĩnh lặng, là nhiệm mầu, là lia xa. Hoặc đối với Đạo gọi là Đạo, là như, là hành, là xuất; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã; hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Các tâm do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Sắc, có thể phân biệt biết rõ các pháp do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ như các pháp hoặc chấp là ta, là cái của ta; hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, tham lam, giận dữ, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ các pháp đoạn trừ bốn đại đất-nước-gió-lửa chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như chấp cho là ta, là cái của ta; hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ năm pháp đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có khổ; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế còn các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Sắc, có thể phân biệt hiểu rõ các pháp do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có nhân; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, tham lam, giận dữ, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt hiểu biết về năm pháp đoạn trừ bốn đại đất-nước-gió-lửa thuộc cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ như các pháp bài bác là không có nhân; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Sắc, có thể hiểu biết rõ ràng các pháp do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ tham lam, giận dữ, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể biết rõ các pháp không liên hệ với cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có Diệt, hoặc hiểu biết do dự, hoang mang, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, các việc khác thì không hiểu biết.

Các tâm do thấy Đạo mà đoạn trừ ở cõi Sắc, có thể hiểu biết rõ ràng các pháp do thấy Đạo mà đoạn trừ ở cõi Sắc chăng?

Hiểu rất rõ các pháp như hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hẳn, là trên hết, là bậc nhất. Hoặc chấp mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc là tham lam, kiêu mạn, ngu si. Hoặc hiểu biết những điều dẫn giải không đúng lý.

Cũng có thể hiểu biết rõ ràng về các pháp không liên hệ với cõi

nào chẳng?

Hiểu rất rõ các pháp như bài bác không có đạo; hoặc hiểu biết còn do dự, ngu si; hoặc hiểu biết những điều dẫn giải không đúng lý.

Hiểu biết như vậy, các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do tu mà đoạn trừ ở cõi Sắc, có có thể hiểu rõ các pháp do tu mà đoạn trừ ở cõi Sắc chẳng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc thô bạo, khổ sở, chướng ngại; hoặc tĩnh lặng, mầu nhiệm, xa lìa; hoặc xem như các thứ bệnh hoạn, các ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã; hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải là đúng lý, không đúng lý, đều đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ được năm thứ tâm ở cõi Dục và các pháp đoạn trừ bốn đại chẳng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các bệnh hoạn, các ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ các pháp đoạn trừ bốn đại ở cõi Vô sắc chẳng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các loại bệnh hoạn, ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ các pháp do tu mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chẳng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, khổ sở, chướng ngại. Hoặc tĩnh lặng, mầu nhiệm, lìa xa. Hoặc xem như các bệnh hoạn, ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu rõ các pháp không liên hệ với cõi nào chẳng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như đối với diệt thì gọi là Diệt, là tĩnh lặng, là mầu nhiệm, lìa xa. Hoặc đối với Đạo gọi là Đạo, là như, là

hành, là xuất. Hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã, hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Các tâm do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc, có thể phân biệt hiểu rõ các pháp do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ như các pháp hoặc chấp cho là ta, là cái của ta; hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc cho ta là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp cho ta là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết không đúng lý các điều dẫn giải.

Hỏi: Cũng có thể hiểu rõ các pháp đoạn trừ bốn đại chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như chấp cho là ta, là cái của ta; hoặc chấp cho là đoạn, là thường, hoặc bài bác là không có khổ; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp cho mình là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, còn các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc, có thể biết rõ các pháp do thấy Tập mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có nhân; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang; hoặc tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu rõ các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết các pháp đoạn trừ bốn đại đất-nước-gió-lửa chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ như các pháp bài bác là không có nhân; hoặc chấp mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ mê lầm, nghi ngờ, do dự, hoang mang, vô trí, tối tăm, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy diệt mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc, có thể phân biệt biết rõ các pháp do thấy diệt mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như chấp cho ta là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc các thứ tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể biết rõ các pháp không liên hệ với cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có Diệt, hoặc hiểu

biết do dự, ngu si; hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, các việc khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do thấy Đạo đoạn trừ ở cõi Vô sắc, có thể biết rõ các pháp do thấy Đạo mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như chấp cho mình là tôn quý, là hơn hết, là trên hết, là bậc nhất không ai bằng. Hoặc chấp cho ta là thanh tịnh, là giải thoát, là xuất ly. Hoặc các thứ tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu biết rõ ràng các pháp không liên hệ với các cõi khác chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như bài bác là không có đạo; hoặc hiểu biết do dự hoang mang; hoặc ngu si; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải không đúng lý. Hiểu biết như thế, các thứ khác thì không hiểu biết.

Hỏi: Các tâm do tu mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc, có thể biết rõ các pháp do tu mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như tham lam, kiêu mạn, ngu si; hoặc thô bạo, Khổ sở, chướng ngại. Hoặc là tĩnh lặng, mâu nhiệm, lìa xa. Hoặc xem như các bệnh hoạn, các ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải là đúng lý, không đúng lý, đều đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể phân biệt biết rõ các pháp đoạn trừ bốn đại chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, Khổ sở, chướng ngại; hoặc xem như các thứ bệnh hoạn, ung nhọt, tên độc, não hại, khổ sâu; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc đối với nhân thì gọi là nhân, là Tập, là sinh, là duyên. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải là đúng lý, không đúng lý, đều đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể hiểu rõ năm tâm và các pháp đoạn trừ ở cõi Sắc chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như thô bạo, Khổ sở, chướng ngại; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý.

Hỏi: Cũng có thể biết rõ các pháp không liên hệ với cõi nào chăng?

Đáp: Hiểu rất rõ các pháp như đối với diệt thì gọi là Diệt, là tĩnh lặng, là mâu nhiệm, là lìa xa, hoặc đối với đạo thì gọi là đạo, là như, là

hành, là xuất; hoặc là vô thường, khổ, không, vô ngã. Hoặc có nhân, có khởi, có chỗ đó, có việc đó; hoặc hiểu biết các điều dẫn giải đúng lý. Hiểu biết các việc như thế, các thứ khác thì không hiểu biết.

- Có mười lăm thứ tâm: Nghĩa là ở cõi Dục có năm tâm, ở cõi Sắc có năm tâm và ở cõi Vô sắc có năm tâm.

Hỏi: Thế nào là cõi Dục có năm tâm?

Đáp: Nghĩa là ở cõi Dục có tâm thấy Khổ mà đoạn trừ và có tâm thấy Tập, thấy Diệt, thấy Đạo, thấy tu... mà đoạn trừ.

Như năm thứ tâm ở cõi Dục, năm tâm của cõi Sắc và Vô sắc cũng thế.

Các tâm ở cõi Dục do thấy Khổ mà đoạn trừ, nếu có thể hiểu biết các pháp thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục, thì trong đó có bao nhiêu tùy miên là sự tùy tăng; nếu có thể hiểu biết các pháp khác thì trong đó có bao nhiêu tùy miên là sự tùy tăng...? Cho đến các tâm ở cõi Vô sắc do tu mà đoạn trừ, nếu có thể hiểu biết các pháp do thấy tu mà đoạn trừ ở cõi Vô sắc, thì trong đó có bao nhiêu tùy miên là tùy tăng; nếu như có thể nhận biết các pháp khác, thì trong đó có bao nhiêu tùy miên là các tùy tăng?

Các tâm ở cõi Dục do thấy Khổ mà đoạn trừ, nếu có thể hiểu biết các pháp do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục, thì trong đó có tất cả các thứ tùy miên do thấy Khổ mà đoạn trừ ở cõi Dục và các thứ tùy miên biến hành do thấy Tập mà đoạn trừ là sự tùy tăng. Nếu có thể nhận biết các pháp khác thì trong đó cũng có tất cả thứ tùy miên do thấy Khổ mà đoạn trừ và các thứ tùy miên biến hành do thấy Tập mà đoạn trừ, là các tùy tăng.

Các tâm ở cõi Dục do thấy Tập mà đoạn trừ, nếu có thể hiểu biết các pháp do thấy Tập mà đoạn trừ, thì trong đó có tất cả các thứ tùy miên do thấy Tập mà đoạn trừ và các thứ tùy miên biến hành do thấy Khổ mà đoạn trừ, là sự tùy tăng. Nếu có thể nhận biết các pháp khác, thì trong đó cũng có tất cả các thứ tùy miên do thấy Tập mà đoạn trừ và các thứ tùy miên biến hành do thấy Khổ mà đoạn trừ, là các tùy tăng.

Các tâm ở cõi Dục do thấy Diệt mà đoạn trừ, nếu có thể nhận biết các pháp do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Dục, thì trong đó có các tùy miên hữu lậu duyên do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Dục và các thứ tùy miên biến hành, là các tùy tăng. Nếu có thể nhận biết các pháp khác, thì trong đó có tất cả các thứ tùy miên do thấy Diệt mà đoạn trừ ở cõi Dục và các thứ tùy miên biến hành, là các tùy tăng.

Các tâm ở cõi Dục do thấy Đạo đoạn trừ, nếu có thể biết rõ các

pháp do thấy Đạo mà đoạn trừ, trong ấy cũng thuộc cõi Dục, do thấy Đạo mà đoạn, các tùy miên hữu lậu duyên, tùy miên biến hành, nói là tùy tăng.

Nếu có thể biết rõ mọi pháp không hệ thuộc, trong đó thuộc cõi Dục, do thấy Đạo mà đoạn trừ hết thấy tùy miên, tùy miên biến hành, thì nó là tùy tăng.

Tâm do tu mà đoạn thuộc cõi Dục, nếu có thể biết rõ pháp mà tu mà đoạn thuộc cõi Dục, thì hết thấy tùy miên và tùy miên biến hành do tu mà đoạn, thì đó là tùy tăng.

Nếu có thể biết rõ những pháp khác, trong ấy thuộc cõi Dục có mọi tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn, thì đó là tùy tăng.

Như tâm thuộc cõi Dục, tâm thuộc cõi Sắc và Vô sắc cũng vậy.

- Có mười lăm thứ tâm: Tức là thuộc cõi Dục có năm tâm, thuộc cõi Sắc có năm tâm, thuộc cõi Vô sắc có năm tâm.

Hỏi: Năm tâm thuộc cõi Dục là những gì?

Đáp: Là tâm do thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Dục.

Là tâm do thấy Tập Diệt Đạo và tu mà đoạn.

Như năm tâm thuộc cõi Dục, năm tâm thuộc cõi Sắc và cõi Vô sắc cũng vậy. Mười lăm tâm ấy hoặc là thiện, bất thiện, hoặc hữu phú vô ký, hoặc vô phú vô ký.

Tâm thiện do thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Dục có thể duyên lấy thức, thì có bao nhiêu tùy miên gọi là tùy tăng?

Tâm bất thiện do thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Dục, tâm hữu phú vô ký, tâm vô phú vô ký, có thể duyên lấy thức, thì có bao nhiêu tùy miên gọi là tùy tăng?

Như tâm thấy Khổ mà đoạn, tâm thấy Tập Diệt Đạo tu mà đoạn cũng vậy.

Như thuộc cõi Dục, thuộc cõi Sắc và Vô sắc cũng vậy.

Các tâm thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Dục, không phải là thiện và vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, mà chỉ có tâm bất thiện và hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Sắc là tùy tăng.

Các tâm thấy Tập mà đoạn thuộc cõi Dục, nó không phải là thiện, hữu phú vô ký, vô phú vô ký cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, mà chỉ có bất thiện là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Sắc là tùy tăng.

Các tâm thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Dục, nó không có thiện, hữu phú vô ký, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, mà chỉ có tâm bất thiện là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục và tùy miên hữu lậu duyên do thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Dục, và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Đạo mà đoạn thuộc cõi Dục, không có thiện, hữu phú vô ký, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, mà chỉ có tâm bất thiện là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên hữu lậu duyên do thấy Đạo mà đoạn thuộc cõi Dục và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm do tu mà đoạn thuộc cõi Dục, không có hữu phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, có tâm thiện - bất thiện, vô phú vô ký có thể duyên lấy thức. Chúng có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn, thuộc cõi Sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký thì có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục, thuộc cõi Sắc và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Tập mà đoạn thuộc cõi Sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục, cõi Sắc và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục, cõi Sắc và tùy miên hữu lậu duyên do thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Sắc và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Đạo mà đoạn thuộc cõi Sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục, cõi Sắc và tùy miên hữu lậu duyên do thấy Đạo mà đoạn thuộc cõi Sắc và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm do tu mà đoạn thuộc cõi Sắc, không có bất thiện, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, có tâm thiện, hữu phú vô ký, vô phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc cõi Dục, cõi Sắc và tùy miên biến hành, tùy miên do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm do thấy Khổ mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc ba cõi, đó là tùy tăng.

Các tâm do thấy Tập mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, không có thiện, bất thiện vô phú vô ký cũng không có tâm nào duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc ba cõi, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc ba cõi và tùy miên hữu lậu duyên do thấy Diệt mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm thấy Đạo mà đoạn, thuộc cõi Vô sắc không có thiện, bất thiện, vô phú vô ký, cũng không có tâm có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm hữu phú vô ký có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc ba cõi và tùy miên hữu lậu duyên do thấy Đạo mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, đó là tùy tăng.

Các tâm do tu mà đoạn thuộc cõi Vô sắc, không có bất thiện, cũng không có tâm nào có thể duyên lấy thức, chỉ có tâm thiện, hữu phú vô ký, vô phú vô ký là có thể duyên lấy thức. Nó có ba phần tùy miên thuộc ba cõi, đó là tùy tăng.

